శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది॥

॥ శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రం॥

॥ నిర్యాతనాపద్ధతిః అష్టమ్॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using LaTeX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః
శ్రీమతే నిగమాంత మహాదేశికాయ నమః

॥ నిర్యాతనాపద్ధతిః అష్టమీ ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది॥

అభిషేకోత్సవాత్ తస్మాత్ యస్యా నిర్యాతనోత్సవః।
అత్యరిచ్యత తాం వందే భవ్యాం భరతదేవతాం॥ 8.1 ॥

ఉపాస్య వర్షాణి చతుర్దశ త్వాం
  ఉత్తారికాముత్తరకోసలస్థాః।
సనందనాద్యైరపి దుర్విగాహం
  సాంతానికం లోకమవాపురగ్ర్యం॥ 8.2 ॥

పాదావని! ప్రత్యయితో హనూమాన్
  సీతామివ త్వాం చిరవిప్రయుక్తాం।
ప్రణమ్య పౌలస్త్యరిపోరుదంతం
  విజ్ఞాపయామాస వినీతవేషః॥ 8.3 ॥

తవాభిషేకాన్మణిపాదరక్షే!
  మూలే నిషేకాదివ వృద్ధియోగ్యాత్।
జహుస్తదైవ త్రిదశాంగనానాం
  ప్రమ్లానతాం పత్రలతాంకురాణి॥ 8.4 ॥

సర్వతస్త్వదభిషేకవాసరే
  సమ్యగుద్ధృతసమస్తకంటకే।
రాఘవస్య విపినేషు పాదుకే!
  యత్ర కామగమతా వ్యవస్థితా॥ 8.5 ॥

కిం చతుర్దశభిరేవ వత్సరైః
 నిత్యమేవ మణిపాదుకే యువాం।
పాదయోస్త్రిభువనాధిరాజయోః
 యౌవరాజ్యమధిగచ్ఛతం స్వయం॥ 8.6 ॥

రామస్య రాక్షసవధత్వరితస్య కాలే
 పాదావని! ప్రకటయన్నివ పార్ష్ణిగుప్తిం।
ఆచిత్రకూటమధిగమ్య శశంస వార్తాం
 అవ్యాహతత్వదభిషేకమృదంగనాదః॥ 8.7 ॥

భద్రాణి దేవి! జగతాం ప్రతిపాదయిష్యన్
 ప్రాగేవ యేన భవతీం భరతోఽభ్యషించత్।
మన్యే కపీశ్వరవిభీషణయోర్యథావత్
 సంతన్యతే స్మ తత ఏవ కిలాభిషేకః॥ 8.8 ॥

సంభిద్యమానతమసాసరయూపనీతైః
 సంవర్ధితస్తవ శుభైరభిషేకతోయైః।
మన్యే బభూవ జలధిర్మణిపాదరక్షే!
 రామాస్త్రపావకశిఖాభిరశోషణీయః॥ 8.9 ॥

పాదావని! త్వదభిషేచనమంగలార్థం
 భేరీశతం భృశమతాడ్యత యత్ ప్రతీతైః।
ఆకర్ణ్య తస్య సహసా తుములం నినాదం
 లంకాకవాటనయనాని నిమీలితాని॥ 8.10 ॥

తాపోద్గమస్త్వదభిషేకజలప్రవాహైః
 ఉత్సారితస్త్వరితముత్తరకోసలేభ్యః।
లేభే చిరాయ రఘుపుంగవపాదరక్షే!
 లంకావరోధసుదృశాం హృదయేషు వాసం॥ 8.11 ॥

ఆవర్జితం విధివిదా మణిపాదరక్షే!
    పద్మాసనప్రియసుతేన పురోహితేన।
ఆసీన్నిదానం అభిషేకజలం త్వదీయం
    నక్తంచరప్రణయినీనయనోదకానాం॥ 8.12 ॥

దేవి! త్వయా స్నపనసంపది సంశ్రితాయాం
    దగ్ధే పురే దశముఖస్య వలీముఖేన।
ఆసీత్ తతః ప్రభృతి విశ్వజనప్రతీతం
    అదోఽభ్య ఽగ్నిరిత్యవితథం వచనం మునీనాం॥ 8.13 ॥

ఆయోధ్యకైస్త్వదభిషేకసమిద్ధహర్షైః
    ఆధ్మాపితాః శ్రుతిసుఖం నను తే తదానీం।
రామస్య రాక్షసశిరోలవనేఽప్యశామ్యన్
    యేషాం ధ్వనిర్విజయశంఖరవో బభూవ॥ 8.14 ॥

ప్రథయితుం అభిషేకం పాదుకే! తావకీనం
    దురితశమనదక్షే దుందుభౌ తాడ్యమానే।
సపది పరిగృహీతం సాధ్వసం దేవి! నూనం
    దశవదనవధూనాం దక్షిణైర్నేత్రకోశైః॥ 8.15 ॥

రఘుపతిపదరక్షే! రత్నపీఠే యదా త్వాం
    అఖిలభువనమాన్యాం అభ్యషించత్ వసిష్ఠః।
దశముఖమహిషీభిర్దేవి! బాష్పాయితాభిః
    స్తనయుగమభిషేక్తుం తత్క్షణాదన్వమంస్థాః॥ 8.16 ॥

రామాస్త్రాణి నిమిత్తమాత్రమిహ తే లబ్ధాభిషేకా స్వయం
    రక్షస్తత్ క్షపయాంచకార భవతీ భద్రాసనస్థాయినీ।
యద్దోష్ణాం అతివేలదర్పదవథుజ్వాలోష్మలానాం తదా
    నిష్పిష్టైః కలధౌతశైలశిఖరైః కర్పూరచూర్ణాయితం॥ 8.17 ॥

శ్రుత్వైవం హనుమన్ముఖాద్ రఘుపతేః ప్రత్యాగతిం తత్క్షణాద్
ఆసీదద్భరతానువర్తనవశాద్ ఆరూఢకుంభస్థలాం।
కాలోన్నిద్రకదుష్ణదానమదిరామాద్యద్ద్విరేఫధ్వని-
శ్లాఘాచాటుభిరస్తుతేవ భవతీం శత్రుంజయః కుంజరః॥ **8.18**॥

ప్రత్యాగతస్య భవతీం అవలోక్య భర్తుః
పాదారవిందసవిధే భరతోపనీతాం।
పూర్వాభిషేకవిభవాభ్యుచితాం సపర్యాం
మధ్యే సతాం అకృత మైథిలరాజకన్యా॥ **8.19**॥

సంప్రేక్ష్య మైథిలసుతా మణిపాదరక్షే!
ప్రత్యుద్గతస్య భవతీం భరతస్య మౌలౌ।
నిర్దిశ్య సా నిభృతం అంజలినా పురస్తాత్
తారాదికాః ప్రియసఖీః అశిషత్ ప్రణంతుం॥ **8.20**॥

తుల్యేఽపి దేవి! రఘువీరపదాశ్రయత్వే
పూర్వాభిషేకమధిగమ్య గరీయసీ త్వం।
తేనైవ ఖల్వభజతాం మణిపాదరక్షే!
రక్షఃప్లవంగమపతీ భవతీం స్వమూర్ధ్నా॥ **8.21**॥

నిర్వృత్తరాక్షసచమూమృగయావిహారో
రంగేశ్వరః స ఖలు రాఘవవంశగోప్తా।
వంశక్రమాదుపనతం పదమాదదానో
మాన్యం పునస్త్వయి పదం నిదధే స్వకీయం॥ **8.22**॥

తత్తాదృశోః చరణయోః ప్రణిపత్య భర్తుః
పౌరాస్త్వయా విధృతయోః ప్రతిపన్నసత్త్వాః।
ప్రాప్తాభిషేకవిభవామపి పాదుకే! త్వాం
ఆనందబాష్పసలిలైః పునరభ్యషించన్॥ **8.23**॥

మాతస్త్వయైవ సమయే విషమేఽపి సమ్యగ్
రాజన్వతీం వసుమతీం అవలోక్య రామః।
సంజీవనాయ భరతస్య సమగ్రభక్తేః
సత్యప్రతిశ్రవతయైవ చకార రాజ్యం॥ 8.24 ॥

పాదావని! ప్రతిగతస్య పురీమయోధ్యాం
పౌలస్త్యహంతురభిషేకజలార్ద్రమూర్తేః।
అంసే యథార్హం అధివాస్య నిజైర్యశోభిః
కస్తూరికేవ నిహితా వసుధా త్వయైవ॥ 8.25 ॥

యాఽసౌ చతుర్దశ సమాః పతివిప్రయుక్తా
విశ్వంభరా భగవతీ విధృతా భవత్యా।
విన్యస్య తాం రఘుపతేర్భుజశైలశృంగే
భూయోఽపి తేన సహితాం భవతీ బభార॥ 8.26 ॥

నిస్తీర్ణదుఃఖజలధేరనఘస్య దేవి!
త్వత్సంప్రయుక్తరఘునాథపదాన్వయేన।
సద్యః సనందనముఖైరపి దుర్నిరీక్షా
సామ్రాజ్యసంపద్ అపరా భరతస్య జజ్ఞే॥ 8.27 ॥

నిర్గత్య దేవి! భరతాంజలిపద్మమధ్యాత్
భూయః సమాగతవతీ పురుషోత్తమేన।
పద్మేవ భద్రమఖిలం మణిపాదరక్షే
ప్రాదుశ్చకార భవతీ జగతాం త్రయాణాం॥ 8.28 ॥

రఘుపతిమధిరోప్య స్వోచితే రత్నపీఠే
ప్రగుణం అభజథాస్త్వం పాదుకే! పాదపీఠం।
తదపి బహుమతిస్తే తాదృశీ నిత్యమాసీత్
క్వ ను ఖలు మహితానాం కల్ప్యతే తారతమ్యం॥ 8.29 ॥

అనువృత్తరామభావః శంకే నిర్విష్టచక్రవర్తిపదాం।
అధునాఽపి రంగనాథః సచమత్కారం పదేన భజతి త్వాం॥ **8.30**॥

॥ ఇతి శ్రీపాదుకాసహస్రే నిర్యాతనాపద్ధతిః అష్టిమ్॥

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే।
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంత గురవే నమః॥